

Obsah

Díl V.: Kristovo společenství lásky

Úvod	5
1. Biblické základy	7
1.1. STAROZÁKONNÍ BOŽÍ LID	7
1.2. CÍRKEV NOVÉHO ZÁKONA	10
2. Církev během staletí	15
2.1. DOBA OTCŮ	15
2.1.1. Výklady Otců	16
2.1.2. Kontroverze s herezemi	17
2.1.3. Nové podoby církve	17
2.1.4. Augustinova nauka o církvi	18
2.1.5. Církev a světská moc	19
2.2. CÍRKEV VE STŘEDOVĚKU	19
2.2.1. Církev v Byzanci	19
2.2.2. Západní církev	20
2.2.3. Duchovní život církve	20
2.2.4. Krize západní církve	21
2.2.5. Dodatky	22
2.2.5.1. Mistr Jan Hus	22
2.2.5.2. Husitství	25
2.2.5.3. Husitské války	25

2.3. SPORY O POJETÍ CÍRKVE V 15. STOLETÍ	29
2.4. PROTESTANTSKÉ NAUKY O CÍRKVI	35
2.4.1. Luther o církvi	35
2.4.2. Církev v pojetí Zwingliho	36
2.4.3. Církev v pojetí Kalvínově	36
2.5. PRAVOSLAVNÉ POJETÍ CÍRKVE	37
2.5.1. Ekleziologie Alexeje Chomjakova	37
2.5.2. Učení Vladimira Solovjova o církvi	37
2.5.3. Pavel Florenskij	38
2.5.4. Sergej Bulgakov	38
2.5.5. Vladimir Losskij	38
2.5.6. Georgij Florovskij	39
2.5.7. Nikolaj Afanasjev	39
2.6. EKLESIOLOGIE V DOBĚ NOVĚJŠÍ	40
3. Magisterium o církvi	43
3.1. STARÉ FORMULE VYZNÁNÍ VÍRY	43
3.2. VE STŘEDOVĚKU	43
3.3. O CÍRKVI NA I. VATIKÁNSKÉM SNĚMU	44
3.4. II. VATIKÁNSKÝ SNĚM O CÍRKVI	44
4. Teologický výklad: církev jako společenství AGAPÉ	47
4.1. Z LÁSKY OTCOVY NOVÝ BOŽÍ LID	48
4.1.1. Společné kněžství věřících	51
4.1.2. Poslání učitelské	52
4.1.3. Královská služba	52
4.1.4. Jednota Božího lidu	53
4.1.5. Společenství věřících (communio sanctorum)	54
4.2. KRISTOVO TAJEMNÉ TĚLO	56
4.2.1. Pojetí Kristova tajemného těla u sv. Pavla	57

4.2.2. Církev pod Kristem jako hlavou (Kol a Ef)	59
4.2.3. Apoštolskost Božího lidu	61
4.2.4. Katolicita církve	62
4.3. CÍRKEV JAKO CHRÁM SVATÉHO DUCHA	64
4.3.1. Biblický obraz	64
4.3.2. Teologický výklad: Duch svatý a církev	65
4.3.2.1. Lev XIII., encyklika <i>Divinum illud munus</i> (O Duchu sv., 1897, DS 3328)	65
4.3.2.2. Pius XII. encyklika <i>Mystici corporis Christi</i> , (1943, DS 3807n)	65
4.3.2.3. Jan Pavel II., encyklika <i>Dominum et vivificantem</i> (18.5.1986)	66
4.3.3. Svatost Božího lidu	66
4.4. CÍRKEV JAKO KRISTOVA NEVĚSTA	68
5. Rozšířená eklesiologie	71
5.1. MARIA V CÍRKVI	71
5.2. VĚŘÍCÍ "LAICI" V CÍRKVI	72
5.2.1. Pojmenování	72
5.2.2. Dějiny laikátu v církvi	73
5.2.2.1. Reforma protestantská a katolická	73
5.2.3. K teologii laikátu	74
5.3. VEDENÍ BOŽÍHO LIDU	76
5.3.1. Autority v prvotní církvi	77
5.3.2. Kde je pravda? Kde je církev?	79
5.3.2.1. Kde je pravda víry Kristovy?	79
5.3.2.2. Kde je církev?	80
5.3.2.3. Apoštolská následnost	80
5.3.2.4. Písmo sv.	80
5.3.3. Nástupce Petrův	81
5.3.3.1. Trvání v Kristově pravdě	83
5.3.3.2. Učitelský úřad a "přirozený řád"	85

5.3.4. Biskup - kněz - jáhen	87
5.3.4.1. Biskup	87
5.3.4.2. Kněz	87
5.3.5. Jáhen	88
5.4. ŘEHOLNÍ STAV - TEOLOG - ŽENA V CÍRKVI	89
5.4.1. Řeholní stav	89
5.4.2. Teolog	90
5.4.3. Žena v církvi	91
6. O ekumenismu a sektách	95
6.1. KATOLICKÁ PŘEDSTAVA JEDNOTY	96
6.2. DODATKY	97
6.2.1. Z návrhu nového Ekumenického direktáře (1988).	97
6.2.2. Ukázka ekumenického dialogu: Smíšená komise Světové luterské federace a římskokatolické církve, 1981 (text v DC 1981, č.2)	98
6.2.3. Ekumenické hnutí dnes (z přednášky kard. Willebrandse, předsedy Sekretariátu pro jednotu křesťanů - 1988).	99
6.2.4. Kard. J. Ratzinger, K pokroku ekumeny (ThQ 4, 1986). ...	99
6.2.5. Pravoslavný pohled na ekumenismus.	100
6.3. SEKTY ČI NÁBOŽENSKÁ HNUTÍ	101
6.3.1. Příčiny rozmachu těchto hnutí a skupin	103
6.3.2. Techniky náboru a školení, indoktrinační postupy	105
6.3.3. Pastorce vůči sektám	106
6.3.4. Závěr	108
6.4. KŘESŤANSTVÍ A NEKŘESŤANSKÁ NÁBOŽENSTVÍ ...	109
6.4.1. Teologický výklad	109
7. Smysl a budoucnost církve	113
7.1. SMYSL CÍRKVE	113
7.2. BUDOUCNOST CÍRKVE	116

7.2.1. Pavel VI.: Církev zítřka	116
7.2.2. Jan Pavel II.: Na prahu třetího tisíciletí	116
7.2.3. Kardinál Joseph Ratzinger: "Jak bude vypadat církev v r. 2000?"	117
7.2.4. Karl Rahner: Bratrství ve společenství	118
7.2.5. Církev diakonální - církev služby	119
7.2.6. Albert Rouet: Umění žít církev	119
7.2.7. Heinz Schürmann: Pohledy na církev budoucnosti	119
7.2.8. Bratrský hlas evangelický	120
7.2.9. Hlas pravoslaví: Církev je slavností zmrtvýchvstání	120
7.2.10. Leo Karrer: Církev školou občanské odvahy	121
7.2.11. Rozhovor s mučedníkem našich dnů o odvaze být církví	122
7.3. MEDITACE O CÍRKVI	123
7.4. MODLITBA ZA CÍRKEV	125

Díl VI.: O Marii

1. Dcera Siónská	131
1.1. PRVNÍ ŽENA	131
1.2. MIMOŘÁDNÁ MATEŘSTVÍ VE SZ	132
1.3. PROROKYNĚ, SOUDKYNĚ, ZACHRÁNKYNĚ	132
2. Matka Ježíšova	135
2.1. NEJSTARŠÍ MÍSTO NOVÉHO ZÁKONA O PANNĚ MARIÍ? (Ga 4,4)	135
2.2. MARIA V EVANGELIÍCH	136
2.2.1. Maria v evangeliu Markově	137
2.2.2. Maria v evangeliu Matoušově	137
2.2.2.1. Listina rodu Ježíše Krista	137
2.2.2.2. Duch sv. a Maria	138
2.2.2.3. Maria	139
2.2.2.4. Josef	139

2.2.2.5. Anděl	140
2.2.2.6.. Příchod mudrců	140
2.2.3. Maria v evangeliu Lukášově	141
2.2.3.1. Rodokmen Ježíšův	142
2.2.3.2. Boží poselství Marii	142
2.2.3.3. Mariina velepíseň (Lk 1,46-55)	145
2.2.3.4. Maria matkou; Ježíšovo dětství (Lk 2,1-52)	146
2.2.4. Maria ve spisech janovských	149
2.2.4.1. Mariina poslední slova	149
2.2.4.2. Hodina naplnění (Jan 19,25-27)	150
2.2.4.3. Maria v Janově Prologu a ve Zjevení 12	153
3. Z nejstarší mariologie	155
3.1. Z APOKRYFŮ	155
3.2. Z CÍRKEVNÍCH SPISOVATELŮ	156
3.3. MARIA V NEJSTARŠÍCH VYZNÁNÍCH VÍRY	158
3.4. VŠEOBECNÉ SNĚMY O MARIi	160
3.4.1. I. koncil Cařihradský - II. ekumenický (381): Maria - panna.	160
3.4.2. I. koncil v Efezu - III. ekumenický (431): Maria je Bohorodička	160
3.4.3. II. koncil v Cařihradě (553):	161
4. Nová věroučná prohlášení	163
4.1. PIUS IX.: RADIKÁLNÍ SVATOST PANNY MARIE	163
4.2. PIUS XII.: MARIINO OSLAVENÍ	164
4.3. MARIOLOGIE II. Vatikánského sněmu	164
5. Teologický výklad	167
5.1. MARIA MATKA	168
5.1.1. Člověk - dívka	169
5.1.2. Žena - snoubenka	169

5.1.3. Milostiplná	169
5.1.4. Ježíšova matka	169
5.1.5. Mariino mateřství - skutečnost víry	170
5.1.6. Mateřství dějinné i naddějinné	170
5.1.7. Mateřství analogické	170
5.1.8. Závěry	171
5.2. MARIA PANNA	171
5.2.1. Skutečnost a nejstarší titul	171
5.2.2. Ustavičná panna	171
5.2.3. Teologický pojem panenství	172
5.2.3.1. Panenství analogické	172
5.2.4. "Panna porodila"	173
5.2.4.1. Pannou zůstala	173
5.2.5. Novější výklady	176
5.2.6. Závěry	180
5.3. THEOTOKOS (BOHORODIČKA)	181
5.4. MARIINA RADIKÁLNÍ SVATOST	183
5.4.1. Biblické základy	183
5.4.2. Z dějin teologie o Mariině svatosti	184
5.4.3. Teologické přiblížení	186
5.5. MARIINO OSLAVENÍ	187
5.5.1. Biblické základy	187
5.5.2. Tradice k "přijetí P. Marie do nebeské slávy"	189
5.5.3. Vývoj v západní církvi k definici Pia XII.	190
5.5.4. Smysl a význam definice z roku 1950	192
5.5.5. Diskuse po definici	194
6. Rozvinutá mariologie	197
6.1. "MARIOLOGICKÝ PRINCIP"	197
6.2. P. MARIA A DUCH SVATÝ	199

6.3. MARIINA ÚČAST V KRISTOVĚ DÍLE	200
6.4. MARIA A CÍRKEV	202
6.5. MARIA, NAŠE SESTRA	205
6.6. O PRAVÉ ÚCTĚ K PANNĚ MARII	207
6.7. MARIA A EKUMENISMUS	211
6.8. MARIIN OBRAZ V DĚJINÁCH UMĚNÍ	215

Modlitba	219
-----------------	------------

Díl VII.: Účast na vnitřním Božím životě

Úvod	223
-------------	------------

1. O Boží milosti (obecně)	225
-----------------------------------	------------

1.1. BIBLICKO-TEOLOGICKÉ ZÁKLADY UČENÍ O MILOSTI	226
--	-----

1.1.1. Starý zákon	226
--------------------------	-----

1.1.2. Nový zákon	227
-------------------------	-----

1.2. HISTORICKÝ VÝVOJ NAUKY O MILOSTI	228
---	-----

1.3. TEOLOGICKÝ VÝKLAD VÍRY V MILOST	229
--	-----

1.3.1. O milosti (obecně)	229
---------------------------------	-----

1.3.1.1. Vlastnosti milosti ze strany Boží	229
--	-----

1.3.1.2. Vlastnosti milosti ze strany člověka	230
---	-----

1.3.1.3. Teologické rozdělení	230
-------------------------------------	-----

1.3.2. Stav milosti (o milosti posvěcující)	230
---	-----

1.3.2.1. Teologický výklad o podstatě milosti posvěcující: ..	231
---	-----

1.3.2.2. Účinky posvěcující milosti	232
---	-----

1.3.3. Čin v milosti (o milosti pomáhající)	233
---	-----

1.3.3.1. Teologický výklad o podstatě milosti pomáhající ..	233
---	-----

1.3.3.2. Účinky působení milosti pomáhající	233
---	-----

1.3.4. Milost a spása	234
-----------------------------	-----

1.3.4.1. Boží předurčení	235
--------------------------------	-----

1.3.4.2. Povaha odpuštění	235
---------------------------------	-----

1.3.4.3. Součinnost člověka pro vlastní spásu	235
---	-----

2. Život v Boží milosti	237
2.1. OSOBNÍ BOŽÍ PŘÍTOMNOST	237
2.2. SEBESDÍLENÍ BOŽÍ	238
2.3. CÍRKEV JAKO DÍLO MILOSTI	238
2.4. LIDSKÉ PŘEDPOKLADY PRO PŘIJETÍ MILOSTI	239
2.5. POSVĚCENÍ ŽIVOTA	240
2.6. VE VĚČNÉ BOŽÍ LÁSCE	242

Modlitba	245
-----------------	------------

Díl VIII.: Svátostný život

1. Úvod	249
1.1. STRUKTURA SVÁTOSTÍ	250
1.2. TEOLOGICKÝ VÝKLAD	251
1.2.1. Biblický	251
1.2.2. Dogmatický vývoj	252
1.2.3. Systematický výklad	253

2. Svátost křtu	255
2.1. BIBLICKÝ	255
2.2. DĚJINNÝ VÝVOJ	255
2.3. VĚROUČNÝ OBSAH	256

3. Svátost biřmování	259
3.1. BIBLICKÝ	259
3.2. DĚJINNÝ VÝVOJ	260
3.3. VĚROUČNÝ OBSAH	260

4. Svátost kněžství	263
4.1. BIBLICKÝ ZÁKLAD	263
4.2. DĚJINNÝ VÝVOJ	265

4.2.1. Církev mučednická	265
4.2.2. Církev Otců	265
4.2.3. Středověk	265
4.2.4. Novověk	266
4.3. TEOLOGICKÝ VÝKLAD	266
5. Svátost smíření	267
5.1. BIBLICKÝ ZÁKLAD	267
5.2. DĚJINNÝ VÝVOJ	268
5.3. NAUKA CÍRKVE	269
5.4. TEOLOGICKÝ VÝKLAD	269
5.5. DODATEK: ODPUSTKY	270
6. Svátost nemocných	271
6.1. VĚROUČNÝ OBSAH	272
7. Svátost manželství	275
7.1. BIBLICKÝ ZÁKLAD	275
7.2. DĚJINNÝ VÝVOJ	276
7.3. TEOLOGICKÝ VÝKLAD	277
7.3.1. Manželství jako přirozený svazek	277
7.3.2. Manželství jako nadpřirozená skutečnost	278
7.3.3. Dodatek: Pojetí manželství u protestantů	280
8. Svátost Těla a Krve Kristovy (Kristovy přítomnosti)	281
8.1. BIBLICKÝ VÝKLAD	281
8.2. HISTORICKÝ VÝVOJ	283
8.3. TEOLOGICKÝ VÝKLAD	284
8.3.1. Skutečná přítomnost celého Krista	284
8.3.2. Svátostná oběť	285
8.3.3. Svátost (znak)	285

8.3.4. Protestantské pojetí eucharistie	286
---	-----

Díl IX.: O Bohu zjevení a naší víry

Úvod	291
-------------	------------

I. část: Bůh v Trojici jediný	293
--------------------------------------	------------

1. Bůh ve zjevení	295
--------------------------	------------

1.1. SEBESDÍLENÍ BOHA VE STARÉM ZÁKONĚ	295
--	-----

1.2. BŮH V NOVÉM ZÁKONĚ	298
-------------------------------	-----

1.2.1. Ježíšova zvěst o Bohu	300
------------------------------------	-----

1.2.1.1. Bůh spásy a víry	300
---------------------------------	-----

1.2.1.2. Ježíšův Otec	301
-----------------------------	-----

1.2.1.3. Ježíš o sobě	302
-----------------------------	-----

1.2.1.4. Ježíš a Duch sv.	302
--------------------------------	-----

1.2.2. Bůh v pavlovských spisech	304
--	-----

1.2.3. Obraz Boha u synoptiků	305
-------------------------------------	-----

1.2.3.1. Křest Kristův v Jordáně (Mk 1,9 nn; Mt 3,13-17; Lk 3,21n; Jan 1,32-34).	306
--	-----

1.2.3.2. Rozeslání apoštolů (Mt 28,18-20).	307
---	-----

1.2.4. Zvěst o Bohu v řečech apoštolů	308
---	-----

1.2.5. Obraz Boha v janovských spisech	309
--	-----

1.2.5.1. Bůh - Pravda a Láska, Život a Světlo	309
---	-----

1.2.5.2. Slovo a Boží Syn	311
---------------------------------	-----

1.2.5.3. Janovo svědectví o Duchu	313
---	-----

1.2.6. První teologie	315
-----------------------------	-----

1.2.6.1. Krátká vyznání víry	315
------------------------------------	-----

1.2.6.2. Výklady	316
------------------------	-----

1.2.6.3. Aklamace	317
-------------------------	-----

1.2.6.4. Hymny	317
----------------------	-----

1.2.6.4. a) Flp 2,6-11	317
------------------------------	-----

1.2.6.4. b) Kol 1,15-18a	319
--------------------------------	-----

2. Bůh v křesťanském životě a myšlení	321
2.1. BŮH V KŘESŤANSKÉM ŽIVOTĚ	321
2.1.1. Prožívání Boha v liturgii	321
2.1.2. Život v Bohu	323
2.2. BŮH V KŘESŤANSKÉM MYŠLENÍ	324
2.2.1. Setkání křesťanství s helénismem	324
2.2.2. Počátky nauky o Boží Trojici	324
2.2.3. Trinitární boje ve 4. a 5. století	328
2.2.4. Koncily ve 4. - 5. století	329
2.2.4.1. První církevní rozhodnutí	329
2.2.4.2. I. všeobecný sněm v Nikáji (325)	329
2.2.4.3. Sněm v Cařihradě 381	331
2.2.5. Další rozvoj církevní nauky o Trojici	332
2.2.6. Rozvoj trinitární teologie (od Augustina do reformace)	334
2.2.7. Trinitární teologie reformace	337
2.2.8. Nejsvětější Trojice v teologii nové doby	338
3. Systematický výklad nauky o nejsvětější Trojici	341
3.1. TRADIČNÍ VÝKLAD	342
3.1.1. Vysvětlení pojmů, zakládajících jednotu	342
3.1.2. Pojmy vysvětlující rozlišnost	343
3.1.2.1. Osoba Otce	343
3.1.2.2. Osoba Syna	344
3.1.2.3. Osoba Ducha sv.	344
3.1.3. "Původ" Syna a Otce	345
3.1.4. "Původ" Ducha sv.	347
3.1.5. Vztahy v nejsvětější Trojici	351
3.1.5.1. Pojem a druhy vztahu	353
3.1.6. Vlastnosti, příznaky a přívlastky Osob nejsvětější Trojice	355
3.1.6.1. Vlastnosti (proprietaes).	355
3.1.6.2. Rozlišující znaky (notiones)	355
3.1.6.3. Přívlastky (appropriationes)	356

3.1.7. Přítomnost Osob v sobě navzájem (perichorésis)	356
3.1.8. Vnější činnost nejsvětější Trojice a poslání Syna a Ducha sv.	357
3.1.8.1. Poslání Syna a Ducha sv.	358
3.1.9. Dodatek: Pravidla o správném vyjadřování tajemství nejsvětější Trojice	359
3.1.10. Souhrn	359
3.1.11. Závěrečné otázky	360
3.1.11.1. Jaký to má smysl?	360
3.1.11.2. Je tato složitá teologická stavba o nejsvětější Trojici nutná k víře?	360
3.1.11.3. Je tato spekulace věrná evangeliu?	361
3.1.11.4. Neztrácí se v této spekulaci Boží tajemství?	361
3.1.11.5. Je tato spekulace užitečná ke zbožnosti?	361
3.1.11.6. Není té spekulace příliš?	361
3.1.11.7. Co říká tato soustava modernímu člověku?	362
3.2. POKUSY O NOVÝ VÝKLAD	362
3.2.1. Návrh K. Rahnera	362
3.2.1.1. Kritika současného stavu (scholastiky) trinitární teologie.	362
3.2.1.2. Nový návrh	363
3.2.1.3. Celková formulace	366
3.2.2. Ekumenické formulace (NGB 257)	368
3.2.3. Personalistické východisko: vztah matka - dítě Hans Urs v. Balthasar (MS II, 15-43)	368
3.2.4. Personalistické východisko: manželský vztah Heribert Mühlen	368
3.2.5. Jiná východiska k pochopení tajemství nejsvětější Trojice z lidské struktury	369
3.2.6. Teze P. Schoonenberga SJ (Orientierung 10/72, str. 115).	370
3.2.6.1. Teologické myšlení	370
3.2.6.2. Trinitární pojmy	371
3.2.6.3. O třech osobách	372

3.2.6.4. K christologii a pneumatologii	373
3.2.7. Ignác Lepp, Tajomstvo Trojice	375

Doslov	377
---------------	------------

II. část: O Bohu jediném	
(Setkání s tvůrčí a slitovnou Boží láskou)	379

1. Věřím v Boha Stvořitele	381
-----------------------------------	------------

1.1. RŮZNÁ POJETÍ BOHA (BOHŮ) VZHLEDEM K TVORSTVU	381
1.2. PÍSMO SV. O BOHU STVOŘITELI	382
1.2.1. Starozákonní představa Boha - Stvořitele	382
1.2.2. Novozákonní obraz Boha - Stvořitele	383
1.3. UČITELSKÝ ÚŘAD CÍRKVE O BOHU - STVOŘITELI ...	384
1.4. TEOLOGICKÝ OBSAH IDEJE BOHA - STVOŘITELE ...	385
1.4.1. Bůh Stvořitel je tvorstvu imanentní	385
1.4.2. Smysl a cíl stvořitelského Božího činu	385
1.4.3. Boží prozřetelnost	386
1.4.4. Uchovávání stvoření	386

2. Svět - Boží dílo	387
----------------------------	------------

2.1. SOUČASNÝ STAV OTÁZKY	387
2.2. BIBLICKÉ POJETÍ SVĚTA	388
2.3. UČITELSKÝ ÚŘAD O STVOŘENÍ SVĚTA	388
2.4. TEOLOGICKÝ VÝKLAD SVĚTA	389
2.5. DOPLŇKY	390
2.5.1. K zprávám o stvoření světa	390
2.5.2. Kompozice zprávy (Kněžského pramene) P	391
2.5.3. "Na počátku"	391
2.5.4. Stvoření a vývoj?	391
2.5.5. Protestantský názor na stvoření světa	394

3. Člověk - Boží obraz (Křesťanská antropologie)	397
3.1. STVOŘENÍ ČLOVĚKA	397
3.1.1. Podle SZ	397
3.1.2. Obraz člověka podle NZ	399
3.1.3. Teologický výklad	400
3.2. ČLOVĚK JAKO DUŠE A TĚLO	400
3.2.1. Tělo podle SZ	400
3.2.2. Tělo podle NZ	401
3.2.3. "Duše" podle SZ	401
3.2.4. Duše v NZ	402
3.2.5. Učení církve o duši	403
3.3. JEDNOTA DUŠE A TĚLA - OSOBA	404
3.3.1. Biblický pohled na jednotu duše a těla	404
3.3.2. Vývoj nauky o vztahu duše a těla	404
3.3.3. Teologický výklad	405
3.4. ČLOVĚK JAKO MUŽ A ŽENA	406
3.4.1. Žena a muž v Písmě	407
3.5. PERSPEKTIVY KŘESŤANSKÉ ANTROPOLOGIE	411
3.6. DODATEK: HOMINIZACE?	412
3.6.1. Tradiční výklad přírodních věd	412
3.6.2. Otázky filozofické	413
3.6.3. Teologické stanovisko	414
4. Andělé a démoni	417
4.1. ANDĚLÉ	417
4.1.1. Mimobiblický svět	417
4.1.2. Biblické prameny víry v anděly	418
4.1.3. Vývoj nauky o andělech	419
4.1.4. O andělu strážném	420
4.2. Dábel	420

4.2.1. Mimobiblický svět	421
4.2.2. Biblické výpovědi o satanovi	421
4.2.3. Historický vývoj	422
5. Z Boží lásky k Boží slitovnosti	423
5.1. PRVOTNÍ HŘÍCH	424
5.1.1. Prvotní hřích podle Gn 3	424
5.1.2. Prvotní hřích podle NZ	425
5.1.3. Teologický výklad	426
5.2. "VLÁDA HŘÍCHU"	426
5.2.1. Písmo svaté o "dědičném hříchu"	426
5.2.2. Dějiny nauky o "dědičném hříchu"	428
5.2.3. Učení církve o "dědičném hříchu"	429
5.2.3.1. Pokus o syntetický výklad	430
5.3. OTÁZKA ZLA	432
5.3.1. Písmo sv. o zlu	433
5.3.2. Teologie o tajemství zla	433
5.3.3. Dodatek: Dědičný hřích a monogenismus	436
Obsah	

Díl X.: Tajemství naplnění

Úvod	441
1. Naplnění existence člověka	443
1.1. SMRT	443
1.1.1. Biblické základy	443
1.1.2. Učení církve	444
1.1.3. Teologický výklad	444
1.2. POSMRTNÝ ŽIVOT	445
1.2.1. Biblické základy	445
1.2.2. Učení církve	446

1.2.3. Vývoj nauky o vztahu duše a těla	446
1.2.4. Teologický výklad	447
1.3. OSOBNÍ SOUD	448
1.3.1. Biblické základy	448
1.3.2. Nauka církve	448
1.3.3. Teologický výklad	448
1.4. VSTUP DO RADOSTI	449
1.4.1. Biblický základ	449
1.4.2. Nauka církve	449
1.4.3. Teologický výklad	449
1.5. OČIŠŤOVÁNÍ	450
1.5.1. Biblický výklad	450
1.5.2. Učení církve	450
1.5.3. Teologický výklad	450
1.6. ODLOUČENÍ OD BOHA	451
1.6.1. Biblické základy	451
1.6.2. Učení církve	452
1.6.3. Dějinný vývoj	452
1.6.4. Teologický výklad	453
2. Naplnění existence tvorstva	455
2.1. PŘÍCHOD KRISTŮV	455
2.1.1. Biblické základy	455
2.1.2. Dějinný vývoj	456
2.1.3. Teologický výklad	456
2.2. VZKŘÍŠENÍ MRTVÝCH	456
2.2.1. Biblické dějiny	456
2.2.2. Nauka církve	457
2.2.3. Teologický výklad	457
2.3. POSLEDNÍ SOUD	458

2.3.1. Biblické základy	458
2.3.2. Nauka církve	460
2.3.3. Dějinný přehled	460
2.3.4. Teologický výklad	461
2.4. VĚČNÝ ŽIVOT	461
2.4.1. Biblické základy	461
2.4.2. Učení církve	462
2.4.3. Teologický výklad	462
2.5. NOVÉ NEBE A NOVÁ ZEMĚ	463
2.5.1. Biblické základy	464
2.5.2. Nauka církve	464
2.5.3. Teologický výklad	464